

Sjunde roten, tomt 27

Kvarteret Högvakten

Tjuguförsta roten 1637–57

Hörnet mellan Torggatans östra

Femtonde roten 1657–70

sida och Sillgatans södra

Pres Rudgier von Ackern

1637–39, Rote 2 1640–46, 5.32, kv Kommerserådet begr. 17.8.1646, änkan *Justina von Ackern* i rote 2 5.32 fram till 1652. ”Sehl Rosir von Ackerns Witwe” begr. 13.4.1663.

Han hörde till de holländska köpmän, som utgjorde Göteborgs första invånare. Holländsk president blev han 31.7.1627, möjligen som Jacob Huefnagels omedelbare efterföljare (se Almquist I:84). År 1739 fick han avsked. Samma källa (I:85) uppger att hans presidentlön uppgick till 600 d kmt 1629 och 1635–37 men till 700 d k m 1630–31.

Bland Almquists intressanta noteringar om Rudgier von Ackern är följande. Von Ackern åberopade i en process ”de stora handelsintressen han ägde i Prag, och anlätades vid ett tillfälle för att översätta ett aktstycke från tjeckiska språket. Man har i själva verket starka anledningar till en förmodan, att han hade tillhört den judiska menigheten i Prag.” (Almquist I:322). [Låter osannolikt eftersom tjeckiska inte användes som skriftspråk i någon större utsträckning vid denna tid. Ö.D:s anm.]

Almquist (I:333) citerar också vad Kungl. Maj:t skrivit till magistraten ang Rudgier von Ackerns försumlighet att bebygga sina tomter: Sedan 1623 ägde han fem obebyggda tomter vid torget och sedan 1626 dessutom fem tomter, som Jacob Huefnagl, hade överlåtit till honom, när han lämnade staden men som han också försummat att bebygga; ”Han hade nöjt sig med att plantera några trä- och kryddgårdar”. Detta trots att han i regeringens namn påmintes om skyldigheten 1635 vid riksdrotsens och riksmarskens besök i staden liksom genom ett kungligt brev till magistraten 1636. I detta brev erinrades om att ”stadens heder och prydnad förnämligast består uti vackre och sirlige hus, synnerligen där omkring torget”

RR 22.1.1639: ”Vad pres Rudgier v Akerns pretention om de platserne före hans tomter som begiärer hyrespengar från staden måtte honom igen restitueras. Blifwer honom deslikes sådant icke beviljat efter som honom före längst efter Konungens gifne Design hade vederbort hafwe bebyggt. Men kan han här över ehrlange höga överhetens förklaring” etc.

Regeringen bestämde den 9.6.1639, att eftersom fordom presidenten Rodgier von Ackern tillbjöd sig vilja bebygga en del av de tomter, ”som wed torget där i staden belägne ähre och han före detta innehafft hafwer och der på opsettia et godt steenhus, som een Ehrlig man med ähran kan boo uthi, så skulle platsen delas i fyra eller fem quoter och Rodgier von Ackern få den ena delen att bebygga med stenhuus.” (EIIa:1a) Se 5.32.

Rudgier von Ackerns försumlighet att bebygga sina tomter blev hans olycka: Han fick i juni 1649 avsked från sitt magistratsämbete med hänvisning till hans höga ålder och sjuklighet,

Herr Pres. Peder Canutius (Kanutius el, Knutsson)

Bäfverfelt 1648, 1649

Biskopstomten

Gustavi tomtöreslängder 1670–81

3 tomter fria

De s.k. biskopstomternas historia har utförligt skildrats i sammanhang med 6.30. Den del därav, som låg vid Sillgatan, såldes av kronan den 25.6.1716 såsom ödetomt till *Matthias Schildt*, som kort förut även hade köpt området söder därom. Detta sista köp sades omfatta ”hörntomten vid Torggatan efter bredden gentemot Arendt Henrik Reimers hus och med längden efter Sillgatan, intill Stadens Tyggård och till söder emot herr Matthias Schildts äldre ödetomt”. Matthias Schildt sålde denna hörntomt för 750 d smt till

slaktaråldermannen Sven Thorsson,

som den 21.6.1716 första resan lät lagbjuda en obebyggd tomt, vars läge angavs med samma ord som användes angående Matthias Schildts köp 1716. Den 24.10.1716 klagade Sven Thorsson slaktare över att den tomt han köpt ej skulle hålla den bredd han förmodat utan att mer skulle vara tillsagt herr Hedenbergs tomter än tillbörligt var. Det hävdades, att han tvärtom erhållit en halv fot mer på sin tomt än han inropat på auktionen och köpt: detta hade intygats av *Jacob Feigel* och *Rambeau*. Han erhöll dock löfte om ny mätning.

Sven Thorsson erhöll fasta den 26.9.1721. Han pantsatte den 18.1.1723 sin gård på Torggatan mellan Claes Frank i söder och Sillgatan i norr.

Handelsmannen Petter Eriksson Borgström ägde tomten 1730. Den kallas 1755 hans ödetomt.

Petter Eriksson Borgström fick burskap som handlare 29.10.1734 (uppsagt 27.3.1769). Gift 1/ *Maria Pettersson*, som var syster till *Olof Pettersson* samt änka efter *Nils Borgström*. Vid bouppteckningen efter henne 18.12.1741 ägde Petter Borgström 26 271:21 d smt, därav hus och tomt på Torggatan näst intill Nils Schytts i söder och Sillgatu hörnet i norr, 2.000 daler, en halv hemförebåt med skrårtigheter, värderad 900 daler, kontant 4 518:16 d smt. Lagret bestod av kläde, armosin, calmink, kattun, specerier mm. Gift 2/ *Elisabeth Raswill*, änka efter en *Hellstadius* med vilken hon hade döttrarna *Maria*, död 9.2.1712 och *Beata Hellstadia*, född 1739. *Maria* var gift med *uppsyn ingsmannen vid Ostindiska Kompaniet Petter Bremer Hermansson*, död 12.2.1780. Vid bouppteckningen efter *Elisabeth Raswill* den 17.9.1756 ägde Petter Eriksson Borgström hus och tomt på Kungsgatan, värderat 2 325 daler (rum, dagligstuga, gatukammare, nattstugu, mannens kammare och gamla stugan) och en avbränd ödetomt på hörnet av Sill- och Torggatorna, värderad 215 daler, en halv hemförebåt nr 1 ”Skättebåten”. värderad 1375 daler, en halv dito nr 12 ”Amiralsbåten”, värderad 1225 daler med skrårtighet, 1/7 i en nybyggd hemförebåt samt en helt ny brädebåt, 178 daler. Hans mågar var handl *Johan Andersson Berggren*, död 1761 och handl *Jacob Karstedt* (Berg II:1–2, 255).

Johan Borgström uppbjöd 4.7.1757 denna obebyggda hörntomt belägen ”här i staden på Torggatan å ena sidan näst intill avlidne handelsman Nils Schytts hus och gård å andra sidan på Sillgatan intill Stadshuset, köpt av hans fader handelsmannen Petter Borgström för 215 d smt”. Övertogs tydligen av svågern *handelsmannen Jacob Karstedt*

Rådsmannen herr Sven Wenngren lät den 28.5.1759 första gången uppbjuda en åt Torggatan belägen hörntomt emellan avlidne handelsmannen Schytts arvingars avbrända tomt i samma gata

samt Stadshuset å Sillegatan, som han köpt av handelsman Jacob Karstedt för 824 d smt den 1.5.1759.

Rådmannen och sekreteraren vid Ostindiska Kompaniet Herr Sven Wenngren hade den 27.4.1761 genom skifte avstått och upplåtit till framlidne handelsman Nils Schütts omyndiga döttrar *made-moisellerna Anna Margareta, Johanna Maria och Regina Schytt* sin i hörnet av Torg- och Sillegatorna intill Stadshuset belägna obebyggda tomt (7.27) emot (sin granntomt) deras avbrända tomt vid Torggatan (7.28).

Auktion företogs den 14.5.1778 på dessa jungfrurs hus beläget i hörnet av Sille- och Torggatorna emellan Stadshuset å östra och rådmannen Sven Wenngrens hus å södra sidan, som utbjöds på rekvisition av *handelsmännen Johan Carl Böker och Berendt Wolfahrt* som kuratorer i jungfrurnas gäldbundna bo. Tomten var värderad till 800 daler och åbyggnaden till 9 200 d smt eller 1 666 rdr 3 skill specie, Till *murmästare Gottlieb Ehrenfried Aschman* för 1 438 rdr 24 skill specie.

1785–90: Förre *handelsbokhållare Arfvid Alsing* lät den 25.5.1778 första gången uppbjuda en i stadens femte kvarter vid hörnet av Torg- och Sillegatorna beläget hus och gård emellan rådmannen herr Sven Wenngrens hus å södra och stadens hus å norra sidan, som jungfrurna Anna Margareta, Johanna Maria och Regina Schytt uppgivit till gäld- och skuldbetalning och murmästaren Gottlieb Ehrenfried Aschman inopat på auktion den 14.5.1778 för 1 438 rdr 24 skill specie. Aschman hade sedan den 19.5.1778 transporterat huset på handelsbokhållare Arfvid Alsing, som hembjudit den till Göteborgs stad och herr Rådman Wenngren och betalat 30-penningen med 47 rdr, 37 sk, 6 rst specie.

Senare uppbud av 7.27

jungfru Maria Kampf m fl	9.3.1807
handl Carl Nordblom	8.4.1811
traktör Petter Andersson	28.10.1816
handl Arfvid Carlsson	3.6.1822
hökaränkan Christina Ericsson	8.2.1830
hökerihandl Simon T Ahrenberg	27.8.1832